ΕΤΟΣ Α'] ΑΘΗΝΑΙ ΤΗι 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1902 ΑΡΙΘ. 29

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ — ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΝ ΤΗι ΑΚΑΔΗΜΕΙΑι

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ ΕΙΣ 20,000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ.κ. Κ. Μητσοπούλου, Σ. Βουτυρᾶ, Ι. Μοσχάκη, Γ. Ν. Χατζιδάκι καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθυνόντος.

ΟΚΤΩ ΧΙΛΙΑΔΕΣ!!

Τοὺς ἐκ τῶν μεταναστεύσεων κινδύνους, ἐφ ὧν ἐπανειλημμένως ἐπεστήσαμεν τὴν ἐθνικὴν προσοχήν, ἔρχεται ν' ἀποδείξῃ διὰ τῶν ἀκαταμαχήτων αὐτῆς ἐπιχειρημάτων ἡ αὐστηρὰ καὶ ἀκαμπτος στατιστική.

Φρίκην ἐμποιεῖ ἡ γλῶσσα της. Οἱ κατὰ τὸ 1899—1900 μετανάσται εἶχον ἀνέλθει εἰς 3771, δι' ἓν ἔτος Οἱ κατὰ τὸ 1900—1901 ηὔξησαν κατὰ 2139 ἀνελθόντες εἰς 5910. Οἱ κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τοῦ 1901 καὶ τὸ πρῶτον τοῦ 1902 ηὔξησαν ἀκόμη περισσότερον, ἀνελθόντες εἰς 8104, ἐξ ὧν 7867 ἄνδρες!

Ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐξητάσθησαν ἤδη ἐν τοῖς «Πατρίοις» τὰ αἴτια τοῦ ἐπαράτου ἐκπατρισμοῦ καὶ περιεγράφησαν αἱ ἀγκάλαι τῆς μητρυιᾶς τύχης, αἵτινες τεινόμεναι εἰς ὅλους, δι' ὀλίγους μὲν μεταβάλλονται εἰς χρυσᾶ περιδέραια, διὰ τοὺς λοιποὺς δὲ πάντας εἰς βρόχους ἀγχόνης. Ἀλλ' ἡ τελευταία στατιστικὴ ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ ῥήξωμεν, ἅπαξ ἔτι, γοερωτέραν τὴν κραυγὴν τοῦ φόβου. Οἱ ὀκτακισχίλιοι περίπου μετανάσται τοῦ τελευταίου ἔτους, ὅπως καὶ οἱ τῶν προηγουμένων, δὲν εἶναι γέροντες ῥικνοί, δὲν εἶναι ἀποτυχόντες ἐν ἄλλοις σταδίοις μεσόκοποι, δὲν εἶναι ἔκνομοι φυγόδικοι ἢ παῖδες ἀνίκανοι ἔτι εἰς ἐργασίαν. Εἴδομεν πολλούς. Εἶναι πάντες νέοι πλήρεις ἀκμῆς, πλήρεις θάρρους πρὸ τῶν ἀγώνων τοῦ βίου. Εἶναι τὸ ζωντανώτερον καὶ ὑγειέστερον αἷμα τοῦ τόπου. Εἶναι οἱ τεταγμένοι ἄνωθεν, ὅπως διὰ τοῦ τιμίου ἱδρῶτος τῆς ἐργασίας παρασκευάσωσι τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος καὶ ὑπερασπίσωσι τὴν τιμὴν αὐτῆς.

Ἀπὸ πόσα ἑκατομμύρια τοιούτων νέων κατοικεῖται ἡ Ἑλλάς, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἡ φρικωδεστέρα τῶν ἐθνικῶν συμφορῶν ἡ ἀπώλεια ὀκτακισχιλίων ἐτησίως; Καὶ τίς ἦτο ὁ ἐξενεγκὼν τὴν ἀχάριτα εἰρωνίαν, ὅτι τοὐλάχιστον θὰ διαδώσωσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος; Ποῖα προϊόντα; Τὴν σταφίδα, ἢ τὸ αἷμα τῆς καρδίας της;

Ποία καταστρεπτικὴ μάχη ἢ ποία ἐν συνόλῳ μυριόνεκρος ἀπώλεια, καθ' ἅπαντα ἐκεῖνον τὸν ἄδοξον πόλεμον, ἥρπασεν ἀπὸ τὴν πατρίδα τοσοῦτον ἀριθμὸν τέκνων; Καὶ ποίαν τῇ παρασκευάζουσι καταισχύνην καὶ διὰ τὸ μέλλον, τόσον ἀθρόαι καὶ ἀσυγκράτητοι καὶ καθ' ἑκάστην αὔξουσαι ἐγκαταλείψεις;

Ἂν οἱ Βούλγαροι ἁρπάζουσι πότε καὶ πότε μίαν ἐκκλησίαν ἢ ἐξανδραποδίζουσιν ὀλιγάνθρωπον ἑλληνικὸν χωρίον, ἂς λέγωμεν: Δόξα σοι ὁ Θεός. Θὰ εἶναι ἀκόμη οὕτω ὀλιγαρκεῖς μέχρις οὗ τὸ ἐθνοκτόνον ἔργον τῆς μεταναστεύσεως ἐπιστεφθῇ. Καὶ θὰ ἐπιστεφθῇ, ὅπως βροντοφωνοῦσιν οἱ ἀριθμοί, διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀπέραντον καὶ πρωτάκουστον καὶ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον Γηροκομεῖον.

Ἐὰν μὴ σωφρονήσωμεν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακῇ δευτέρᾳ.

(Λουκ. ς'. 31—36)

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖται αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; [1] καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, [2] ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· [3] καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός [4] ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

Σημειώσεις.

1. Ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; χάρις εἶνε ἀμοιβὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει· σημαίνει ἐν γένει, ποία εὐγνωμοσύνη σᾶς ὀφείλεται. 2. Ἀπολαβεῖν = νὰ λάβητε δ.τι ἐδανείσατε μετὰ τοῦ τόκου. 3. Μηδὲν ἀπελπίζοντες μηδὲν ἐλπίζοντες νὰ λάβητε παρ' ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους δανείζετε· ἤτοι εὐεργετεῖτε ἐκείνους, παρὰ τῶν ὁποίων δὲν ἐλπίζετε νὰ λάβητε ἀμοιβήν. 4. Χρηστός = ἀγαθός. 5. Οἰκτίρμων = ἐλεήμων.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ

Ὡραῖοι καὶ διδακτικώτατοι εἶναι ἐν τῇ προκειμένῃ περικοπῇ οἱ λόγοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Πράττετε, λέγει πρὸς ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, πράττετε πρὸς τοὺς ἄλλους ὅ,τι θέλετε, ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε νὰ πράττωσιν οἱ ἄλλοι πρὸς ὑμᾶς. Δὲν θέλετε νὰ σᾶς ἀδικῶσιν οἱ ἄλλοι, ἄρα μὴ ἀδικῆτε καὶ σεῖς τοὺς ἄλλους· ἐπιθυμεῖτε, ὅταν πάσχητε νὰ σᾶς βοηθῶσιν οἱ ἄλλοι, ἄρα βοηθεῖτε καὶ σεῖς τοὺς ἄλλους πάσχοντας. Ἄλλαις λέξεσιν, ἔστε δίκαιοι καὶ φιλάνθρωποι πρὸς τοὺς ἄλλους. Οὕτω πράττοντες καὶ τὸν ἠθικὸν νόμον ἐκπληροῦτε, καὶ τὸ ἀληθὲς ὑμῶν συμφέρον ἐξασφαλίζετε.

Ἔστε δίκαιοι πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἡ δικαιοσύνη εἶναι τὸ πρώτιστον τοῦ ἀνθρώπου καθῆκον· ἐπιβάλλει αὐτὸ οὐ μόνον ὁ ἠθικὸς καὶ ὁ πολιτικὸς νόμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ φύσις. Ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης στηρίζεται ἡ πολιτεία· ἄνευ δικαιοσύνης οὔτε νὰ συντηρηθῇ οὔτε νὰ προοδεύσῃ δύναται ἡ κοινωνία. Κοινωνία, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ εἷς δὲν σέβεται τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου, ὀγλίγωρα ἢ ἀργὰ θὰ καταρρεύσῃ θὰ ἀποσυντεθῇ. Τρία εἶναι τὰ πολυτιμότατα ἀγαθὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἡ ζωή, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία· καὶ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ὀφείλομεν νὰ σεβώμεθα, ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν ἱερὰ

καὶ ἀπαραβίαστα. Ἂς ἐρωτήσῃ ἕκαστος τὸν ἑαυτόν του, καὶ θὰ πεισθῇ ὅτι ὀφείλει τῷ ὄντι νὰ σέβηται τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων. Θέλομεν ἡμεῖς νὰ προσβάλλωσιν οἱ ἄλλοι τὴν ζωὴν ἡμῶν; Βεβαίως ὄχι· Ἀλλὰ διατί τότε νὰ προσβάλλωμεν ἡμεῖς τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ στερῶμεν αὐτοὺς ἀγαθοῦ πολυτιμοτάτου, καὶ ν' ἀσεβῶμεν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ νὰ καταρρίπτωμεν τὸ κῦρος τῶν νόμων, καὶ νὰ διασκελύωμεν αὐτὰ τὰ θεμέλια τῆς πολιτείας; Θέλομεν νὰ προσβάλλωσιν οἱ ἄλλοι τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἡμῶν; Βεβαίως ὄχι. Ἀλλὰ διατί τότε νὰ προσβάλλωμεν ἡμεῖς τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ καταστρέφωμεν ἐντῶν ἱερωτάτων αὐτῶν ἀγαθῶν, καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν ὄχι μόνον τὴν ἠθικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑλικὴν αὐτῶν καταστροφήν; Θέλομεν νὰ προσβάλλωσιν οἱ ἄλλοι τὴν περιουσίαν ἡμῶν; Βεβαίως. ὄχι. Ἀλλὰ διατὶ τότε νὰ προσβάλλωμεν ἡμεῖς τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων, καὶ ν' ἀφαιρῶμεν παρ' αὐτῶν τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτῶν, καὶ νὰ καταπατῶμεν τὸ σέβας πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται κατ' ἐξοχὴν καὶ ἡ ὑλικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ πρόοδος τῆς κοινωνίας, καὶ ἄνευ τοῦ ὁποίου οὔτε ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι θὰ ἀνεπτύσσοντο οὔτε βιομηχανία καὶ ἐμπόριον θὰ προήγοντο, καὶ ἡ κοινωνία θὰ ἐξηγριοῦτο;

Τί δὲ συμπεραίνομεν ἐκ τούτου; Ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι τῷ ὄντι τὸ πρώτιστον ἡμῶν καθῆκον· ὅτι ὀφείλομεν νὰ σεβώμεθα ὁ εἷς τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου, καὶ ὅτι οὕτω πράττοντες καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ τὸν πολιτικὸν νόμον ἐκπληροῦμεν, καὶ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπακούομεν, καὶ τὸ ἀληθὲς ἡμῶν συμφέρον ἐξασφαλίζομεν. Τόσην ὡραίαν καὶ ὑψηλὴν ἔννοιαν περιέχουσιν οἱ λόγοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.» Τόσον βέβαιον εἶναι ὅτι ἐν τῇ δικαιοσύνῃ ὑπάρχει τὸ ἀληθὲς ἡμῶν συμφέρον, διότι διὰ τῆς δικαιοσύνης ἐξασφαλίζεται ἡ τάξις καὶ ἡ εὐημερία τῆς κοινωνίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει καὶ ἡ εὐημερία ἡμῶν. Διότι ἡ κοινωνία εἶναι ὅλον τι, τοῦ ὁποίου μέρη εἴμεθα ἡμεῖς· καὶ ὅταν τὸ ὅλον εὐημερῇ, εὐημεροῦμεν καὶ ἡμεῖς· ὅταν δὲ τὸ ὅλον πάσχῃ, πάσχομεν καὶ ἡμεῖς.

Ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν περιέχουσι καὶ ἄλλην ἔννοιαν· μᾶς διδάσκουσιν, ὅτι ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ ἀδικῶμεν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐεργετῶμεν αὐτούς. Διότι καὶ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖ μόνον ὁ ἠθικὸς νόμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις. Ἐπιθυμοῦμεν τῷ ὄντι, ὅταν πάσχωμεν, νὰ βοηθῶσιν ἡμᾶς οἱ ἄλλοι. Ὅταν ἡ ζωή, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία ἡμῶν προσβάλλωνται, ἐπιθυμοῦμεν νὰ μᾶς βοηθῶσιν οἱ ἄλλοι καὶ νὰ προσπαθῶσι διὰ παντὸς τρόπου νὰ σώζωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ κινδύνου. Ὅταν δυσμενεῖς περιστάσεις καὶ ἀνωμαλίαι τοῦ βίου ἐστέρησαν ἡμᾶς τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως, ἢ θλίψεις καὶ στενοχωρίαι περιεκύκλωσαν ἡμᾶς, ἐπιθυμοῦμεν νὰ συμμερισθῶσιν οἱ ἄλλοι τὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας ἡμῶν καὶ νὰ βοηθήσωσι καὶ νὰ παρηγορήσωσιν ἡμᾶς· Ἀλλὰ τί φυσικώτερον, τί ἁπλούστερον ἢ νὰ πράττωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτὸ ποὸς τοὺς ἄλλους· νὰ ὑπερασπίζωμεν αὐτούς, ὅταν ἡ ζωή, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν κινδυνεύωσιν, νὰ βοηθῶμεν αὐτοὺς ἐν τῇ δυστυχίᾳ των, νὰ παρηγορῶμεν αὐτοὺς εἰς τὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας αὐτῶν; Ὢ, πόσον διάφορος θὰ ἦτο ἡ ὄψις τῆς κοινωνίας, ἂν πιστῶς ἐφηρμόζοντο οἱ λόγοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.» Ἀπὸ πόσων κακῶν θὰ ἦσαν ἀπηλλαγμένοι οἱ ἄνθρωποι, ποία δὲ δυστυχία, ποία συμφορὰ δὲν θὰ ἀνεκουφίζετο, ἂν πᾶς ἄνθρωπος ἀπέφευγε μὲν νὰ ἀδικῇ τοὺς ἄλλους, ἔπραττε δὲ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο, ἵνα βοηθῇ καὶ εὐεργετῇ τοὺς ἄλλους πάσχοντας!

Ἀλλ' ἂς προσέξωμεν. Ἂς μὴ νομίσωμεν ὅτι ὀφείλομεν ν' ἀποφεύγωμεν τὴν ἀδικίαν, νὰ πράττωμεν δὲ τὸ καλόν, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι τοῦτο μᾶς συμφέρει· Ναί, μᾶς συμφέρει νὰ μὴ ἀδικῶμεν, μᾶς συμφέρει νὰ εἴμεθα καλοὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· καὶ τοῦτο δεικνύει πόσον ἡ ἀρετὴ καὶ ὑλικῶς εἶναι ὠφέλιμος εἰς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἂν ἐκ συμφέροντος ἁπλοῦ εἴμεθα δίκαιοι καὶ συμπαθεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν θὰ ἦτο ψευδής, ἡ ἀρετὴ ἡμῶν θὰ ἦτο ἀναξία τοῦ ὀνόματος αὐτῆς. Ὡραιότατα εἶπεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῇ προκειμένῃ περικοπῇ, ὅτι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς, καὶ εὐεργετοῦσι τοὺς εὐεργετοῦντας αὐτούς. Τὰς πράξεις τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νὰ κανονίζῃ ἡ ἀγάπη· διότι ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ κύριον αὐτοῦ γνώρισμα. Νὰ εἶναι δίκαιος ὁ χριστιανὸς πρὸς τοὺς ἄλλους, ὄχι διότι ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι καὶ οἱ ἄλλοι δίκαιοι πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ διότι τὴν ἀδικίαν δὲν ἐπιτρέπει ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη. Νὰ βοηθῇ τοὺς ἄλλους ὁ χριστιανός, ὅταν ἔχωσι χρείαν τῆς βοηθείας του, ὄχι διότι ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν βοηθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι εἰς τὴν δυστυχίαν του, ἀλλὰ διότι ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς νὰ βοηθῶμεν αὐτὸν δυστυχοῦντα. Τὸ ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὴ μᾶς ἀδικῶσιν οἱ ἄλλοι, νὰ μᾶς βοηθῶσι δέ, ὅταν πάσχωμεν, τοῦτο δεικνύει ἁπλῶς ὅ,τι ὁ ἠθικὸς νόμος μᾶς ἐπιβάλλει, μᾶς ἐπιβάλλει καὶ αὐτὴ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, μᾶς ὑπαγορεύει αὐτὴ ἡ συνείδησις ἡμῶν, ἀπαιτεῖ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀληθὲς ἡμῶν συμφέρον· ἀλλ' ἐλατήριον τῶν πράξεων ἡμῶν δὲν πρέπει νὰ εἶναι τὸ συμφέρον, ἀλλ' ἡ ἀγάπη, εἰς τὴν ὁποίαν περιελαβεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὅλον τὸν νόμον. Εἶπεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῇ προκειμένῃ περικοπῇ· «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως·» προσέθηκε δ' εὐθύς· «Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί;» Καὶ ἠθέλησεν οὕτω νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν· πράττετε πρὸς τοὺς ἄλλους ὅ,τι θέλετε νὰ πράττωσιν οἱ ἄλλοι πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ πράττετε τοῦτο ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον· διότι δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῆτε τὴν βλάβην τοῦ πλησίον, δὲν πρέπει νὰ εἶσθε ἀδιάφοροι πρὸς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀδελφοὶ ὑμῶν, εἶναι πλάσματα καὶ τέκνα τοῦ αὐτοῦ Δημιουργοῦ. Ἂν ἐκ συμφέροντος φεύγετε τὸ κακὸν καὶ πράττετε τὸ καλόν, τότε δὲν διαφέρετε ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλούς, οἱ ὁποῖοι ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς καὶ εὐεργετοῦσι τοὺς εὐεργετοῦντας αὐτούς. Δυνάμεθα νὰ σεβώμεθα ἁπλῶς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων καὶ νὰ βοηθῶμεν αὐτούς, διότι περιμένομεν τὰ ἴδια παρ' αὐτῶν, καὶ ὅμως νὰ εἴμεθα ξένοι πρὸς ἀλλήλους. Αἱ σχέσεις ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους θὰ εἶναι νόμιμοι καὶ δίκαιαι, ἀλλὰ ψυχραί, ἄνευ τοῦ ζωτικοῦ πυρὸς τῆς ἀγάπης· ἡ ζωὴ ἡμῶν θὰ στερῆται πάσης ἀληθοῦς χαρᾶς καὶ παρηγορίας. Μόνη ἡ ἀγάπη δύναται νὰ συνδέσῃ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους, νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτοὺς ἀμοιβαίαν συμπάθειαν, νὰ καταστήσῃ τὰς σχέσεις αὐτῶν εἰλικρινεῖς, νὰ διάξῃ αὐτοὺς νὰ θεωρῶσιν ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς, νὰ μετέχωσι τῆς χαρᾶς καὶ τῆς θλίψεως ἀλλήλων, νὰ χαίρωσι μετὰ χαιρόντων καὶ νὰ κλαίωσι μετὰ κλαιόντων (Ρωμ. ιβ' 15), καὶ οὕτω νὰ ἐπιδιώκωσιν ἀπὸ καρδίας τὴν ἀμοιβαίαν εὐημερίαν. Ἐκπληροῦντες τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης δυνάμεθα νὰ συντελῶμεν εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἀρνητικῶς, μὴ ἀφαιροῦντες ὅ,τι κατέχουσι, μὴ ἀδικοῦντες αὐτούς. Ἀλλ' ἐφαρμόζοντες τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, συντελοῦμεν ἐπίσης εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ θετικῶς, δίδοντες εἰς αὐτοὺς ὅ,τι στεροῦνται, δεικνυόμενοι πρὸς αὐτοὺς φιλάνθρωποι. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι στερούμενοι τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου καὶ γυμνητεύοντες· ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἀγάπη τρέφει τοὺς πεινῶντας καὶ ἐνδύει τοὺς γυμνούς. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι κύπτοντες ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ γήρατος καὶ τῆς δυστυχίας· ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἀγάπη εὑρίσκει δι' αὐτοὺς ἄσυλον καὶ καταφύγιον. Ὑπάρχουσιν ὀρφανὰ ἐγκαταλελειμμένα εἰς τὴν τύχην αὐτῶν· ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἀγάπη περισυνάγει αὐτὰ καὶ ἀνατρέφει εἰς μέλη χρήσιμα εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἡ ἀγάπη ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸν οἶκον τῶν θλιβομένων καὶ πενθούντων, εἰς τὴν κλίνην τῶν ἀσθενῶν καὶ πασχόντων. Ἡ ἀγάπη ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐν φυλακῇ. Ἡ ἀγάπη καλεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην. Ἐνώσατε εἰς ἓν ὅλας τὰς θλίψεις καὶ δυστυχίας, ὑπὸ τῶν ὁποίων πάσχει ἡ ἀνθρωπότης, καὶ οὐδεμίαν θὰ εὕρητε θλῖψιν καὶ δυστυχίαν, τὴν ὁποίαν ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη δὲν μετριάζει, δὲν ἐξαλείφει. Τί θὰ ἐγίνετο ἡ κοινωνία, ἂν πᾶς τις ἐφήρμοζε τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο· «Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος»; Τί θὰ ἐγίνετο ἡ κοινωνία, ἂν πᾶς τις ἀπέδιδε μῖσος ἀντὶ μίσους, κακὸν ἀντὶ κακοῦ; Ὁποῖον χάος θὰ διενοίγετο πανταχοῦ! Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἔχει τὴν δύναμιν νὰ προλαμβάνῃ πᾶν κακόν. Κατὰ τὸν ἀπόστολον, «ἡ ἀγάπη οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα στέργει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει». Ἡ ἀγάπη εἶναι ἑτοίμη νὰ συγχωρήσῃ πᾶσαν προσβολήν· δίδει εἰς ἡμᾶς τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος νὰ μὴ ἀποδώσωμεν κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ καλὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀγαπῶντες, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ ἀγαθοποιοῦντες αὐτούς.

Ἂς μὴ λησμονῶμέν ποτε τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ μάλιστα τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, ὅστις πρέπει νὰ κανονίζῃ τὰς πράξεις ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Ὁ βίος ἡμῶν εἶναι πλήρης τόσων περιπετειῶν καὶ θλίψεων· ἡ γῆ βλαστάνει εἰς ἡμᾶς καθ' ἑκάστην ἱκανὰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους· Ἂς μὴ αὐξάνωμεν τὰς θλίψεις καὶ τὰς στενοχωρίας ἡμῶν, ἀδικοῦντες καὶ μισοῦντες ἀλλήλους. Ἂς βαστάζωμεν τὰ βάρη ἀλλήλων, ἂς ἀνακουφίζωμεν τὸν σκληρὸν ἡμῶν κλῆρον, σεβόμενοι τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων, ἐπουλώνοντες δὲ τὰ τραύματα αὐτῶν διὰ τῆς ἀγάπης. Οὕτω δὲ καὶ τὴν ἐπὶ γῆς ἡμῶν εὐημερίαν ἐξασφαλίζομεν, καὶ τὴν μέλλουσαν ἡμῶν εὐτυχίαν παρασκευάζομεν.

Η ΣΗΜΑΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ

Μία παλαιὰ παροιμία ἔχει καὶ αὐτή, ὅπως τόσκι ἄλλαι, πολλὴν σοφίαν ἐν τῇ ἐννοίᾳ της. Οἱ πελαιότεροι λέγοντες «κάμε τὸ καλὸ καὶ ρίψε το 'στὸ γιαλό», σκρέστατα ἐδίδασκον, ἐκτὸς ἄλλων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνεται τὸν καλὸν μόνον ὅταν εἶναι ἀπόλυτος καὶ ἐπείγουτα αὐτοῦ ἀνάγκη, οὐδὲ ὅταν ἔπεται ἀσφάλεια ἡ εὐγνωμοσύνη, ἀλλὰ καὶ ἄνευ ἐπιβλητικῆς τινος αἰτίας ἢ βεβαίας αὐτοῦ ἀνταμοιβῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παροιμία αὕτη δύναται ἀριστα νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν κηρυγμάτων, ἅτινα ἐπίσης εἶναι πράξεις καλαὶ καὶ ἅγιαι. Ὀφείλει δηλαδὴ ἕκαστος νὰ λέγῃ καὶ κηρύττῃ τὰ καλὰ καὶ ὀρθὰ παντοῦ καὶ πάντοτε, εὐχόμενος, βέβαιος, οἱ λόγοι του νὰ μὴ πίπτωσιν εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων, ἀλλὰ μὴ ἔχων καὶ τὴν ἀνυπόμονον ἀξίωσιν εὐθὺς ἀμέσως νὰ τοὺς βλέπῃ βλαστάνοντας καὶ ἀνθοῦντας. Εὐτυχῶς παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχουσιν ἔρημοι οὔτε εἰς τὴν χώραν οὔτε εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων, ὥστε νὰ φοβηθῇ τις ὅτι ἡ τὰ καλὰ διδάσκουσα φωνή του, εἶναι κίνδυνος ν' ἀποβῇ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὁ σπόρος ὁ καλὸς θὰ εὕρῃ πάντοτε ἀγαθὸν ἔδαφος ἐφ' οὗ νὰ βλαστήσῃ. Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀποκάμῃ τις σπείρων, ἐκ φόβου πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ νὰ κάμῃ τὸ καλὸν καὶ ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πεισθῇ, ὅτι δὲν τὸ ἔρριψεν «εἰς τὸν γιαλόν».

* * *

Τὸ μικρὸν τοῦτο προίμιον ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν τῶν ἑξῆς: Πρὸ εἰκοσαετίας ἐφημερίς τις τῶν Ἀθηνῶν ἐδημοσίευεν ἄρθρον συγκινητικὸν περὶ τῆς σημασίας ἣν ἔχει δι' ὅλα τὰ ἔθνη ἡ σημαία των, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸ ἰδικόν μας, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ κυανολεύκῳ συμβολίζει ὅλα τὰ ἰδεώδη τοῦ υἱοῦ ὄντος καὶ πρὸ πάντων τὴν ὑπὸ τὴν σκιάν της ἕνωσιν ἐλευθέρων καὶ ἀλυτρώτων. Τοιοῦτον σύμβολον ἐπόμενον εἶναι νὰ προκαλῇ παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν πανελλήνιον ἐνθουσιασμόν, ὅπως δέ, ὅταν διέρχηται τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ὁ σταυρός, ἐγειρόμεθα καὶ ἀποκαλυπτώμεθα εὐλαβῶς, οὕτω νὰ πράττωμεν ὅταν διέρχεται καὶ τὸ σύμβολον τῆς ἀχωρίστου ἀπὸ τὴν πίστιν πατρίδος, ἡ σημαία μας. Ἡ σημαία μας, ἔλεγε περίπου ὁ γράφων, δὲν εἶναι σημαία μόνον διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἀξιωματικούς, ὅπως αὐτοὶ μόνοι εἶναι ὑποχρεωμένοι ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ των νὰ τὴ φέρωσι τὸ σχῆμα τοῦ σεβασμοῦ καὶ νὰ τὴν χαιρετῶσι διερχομένην, ἀλλὰ σημαία παντὸς εἰς τὰ στήθη τοῦ ὁποίου πάλλει ἑλληνικὴ καρδία, πάντες δὲ εἰς τὴν διέλευσίν της ὀφείλομεν καθήμενοι μὲν νὰ προσηκονώμεθα εὐλαβῶς, ἱστάμενοι δὲ νὰ ἀποκαλυπτώμεθα εὐσεβάστως.

Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν αὐτὸ τὸ ἄρθρον. Τὸ ἀνέγνωσαν πέντε ἓξ λόγιοι καὶ τὸ εὗρον καλογραμμένον. Τὸ ἀνέγνωσαν καὶ οἱ λοιποὶ ἀναγνῶσται τῆς ἐφημερίδος καὶ τὸ ἐλησμόνησαν. Τὸ καλὸν ἀσφαλῶς εἶχε ῥιφθῆ εἰς τὸν γιαλόν. Τοὐλάχιστον ὁ γράψας, ὁ ὁποῖος μὲ πόνον ψυχῆς παρηκολούθησε τὴν σημαίαν τῆς φρουρᾶς, μεταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ φρουρχρείου εἰς τὰ Ἀνάκτορα, δὲν εἶδεν ἐκτὸς τῶν στρατιωτικῶν, οὔτε ἕνα ἀποκαλυφθέντα ἢ προσηκωθέντα! Φαίνεται ὅμως ὅτι πρὸ τὴν ἀπογοήτευσιν αὐτοῦ ὀλίγος σπόρος ἔπεσε καὶ εἰς γῆν ἀγαθήν. Ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον, ἐνῷ ἀδιάφορος πλέον ἔβλεπε τὴν ἀπάθειαν τῶν περιπατητῶν πρὸς τὴν διερχομένην σημαίαν, εἶδεν αἴφνης δύο τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐξάγοντας τὸν πῖλον, ἀλλὰ μὲ κάποιαν συστολήν, καὶ νευρικὴν κίνησιν, ὡς νὰ ἐφοβοῦντο τοὺς ἄλλους... Κατόπιν μία ἄλλη ἐφημερίς, τῆς ὁποίας ὁ συντάκτης εἶχεν ἐνθουσιασθῇ μὲ τὸ περὶ σημαίας ἄρθρον, ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐν μὲ τὴν ἰδίαν ἔννοιαν καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Κατόπιν ἄλλαι καὶ ἄλλαι πάλιν. Οὕτω ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ οἱ ἀποδίδοντες τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν σημαίαν σεβασμὸν ὄχι μόνον δὲν ἐφοβοῦντο πλέον νὰ τὸ πράττωσιν μετὰ θάρρους ἀλλὰ ηὐξάνοντο καὶ ἐπληθύνοντο. Ὁ Τύπος ἐνίκησεν αὐτὴν τὴν φοράν. Βεβαίως εἶναι ἔνοχος καὶ τινων κακῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τῷ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην ὅπου πρέπει. Ἐνίκησε, διότι τὸ μέγα πλῆθος ὄχι μόνον συνηθάνθη τὸ καθῆκον τῆς εὐλαβείας, ἣν ὀφείλει νὰ ἐκδηλοῖ πρὸς τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ ἠγάπησε τὴν σημαίαν μας ἀκόμη περισσότερον, ἀφοῦ τοὺς τε ἀποκαλυπτομένους καὶ τοὺς σπεύδοντας νὰ προσηκοθῶσιν εἰς τὴν διάβασίν της καταλαμβάνει, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πανδήμου ἧδη ἀποδόσεως τοῦ σεβασμοῦ, γλυκὺ ῥῖγος συγκινήσεως ἄρρητον.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκαθήμεθα πρὸ τοῦ κεντρικωτέρου καφενείου τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ὥραν, καθ' ἣν, ὡς συνήθως, διέρχεται ἡ σημαία. Εἰς τὴν προστέγγισίν της δὲν ἔμεινεν εἷς ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐγερθῇ. Δύο τρεῖς, καθήμενοι ὁμοῦ μόνοι, ἐβράδυναν ὀλίγον. Ἐφόρουν φέσια. Εἷς τὰ πρόσωπα τῶν πλησιεστέρων πρὸς αὐτοὺς ἐξεδηλώθη ποιά τις ἀγανάκτησις.— Τοῦτοι θὰ εἶναι αὐτοί! εἶπεν εἷς. Μόλις ὅμως εἶδον ἐκεῖνοι ὅτι ἡ σημαία ἐφάνη κατενόησαν ὅτι διὰ τὴν σημαίαν ἐγίνετο ἡ ἔγερσις, ἀνετινάχθησαν ὡς δι' ἐλατηρίου, ἐξήγαγον τὰ φέσια των καὶ κατάδηλος ἐφάνη ἐπὶ τοῦ προσώπου των ἡ αἰφνιδία των συγκίνησις. Εἷς μάλιστα ἐκλονίσθη ὀλίγον ἐκ τῆς θεσέως του καὶ τὴν ἀφορμὴν ἐπρόδωσαν οἱ ὑγρανθέντες ὀφθαλμοί του.

Ἦσαν δοῦλοι Ἕλληνες.

Ἀλλ' ὅλα ταῦτα, ὅσα ἀνεφέρομεν, ἀφορῶσι μόνον τὸ ἤμισυ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Καὶ ὅταν ἐγράφομεν ὅτι

οὐδεὶς εὑρέθη, ὅστις νὰ μὴ ἐγερθῇ, δὲν ἐλέγομεν τὴν ἀλήθειαν. Μεταξὺ τῶν καθημένων ἔξωθεν τοῦ καφενείου εὑρίσκοντο καὶ πέντε ἢ ἓξ κυρίαι. Αὐταὶ δὲν ἦτο βέβαια δυνατὸν ν' ἀποκαλύψωσι τὴν κεφαλήν, ὅπως δὲν τὸ πράττωσιν οὔτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀλλὰ ἠδύναντο νὰ ἐγερθῶσι καὶ δὲν ἠγέρθησαν. Παρατηρεῖται ἐπίσης ὅτι διερχόμεναι πρὸ τῆς σημαίας οὔτε τὴν κεφαλὴν κλίνουσιν, οὔτε σταματῶσιν ἐπὶ μικρόν. Ὡς νὰ εἶναι ξένη δι' αὐτὰς ἡ ἐθνική μας σημαία. Ὡς νὰ μὴ εἶναι δι' αὐτὰς τὸ σύμβολον τῆς πατρίδος, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος. Ὡς νὰ μὴ πάλλῃ εἰς τὰ στήθη των ἡ ἑλληνικὴ καρδία. Ὡς νὰ νομίζωσι τέλος ὅτι ἡ σημαία εἶναι μόνον διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ ὅτι οἱ ἄνδρες δὲν εἶναι οἱ πατέρες, οἱ σύζυγοι, οἱ υἱοί των.!

Εἶναι ἄρα ἀνάγκη νὰ ρηθῇ καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ὅτι πρὸ εἰκοσαετίας ἐρρήθη διὰ τοὺς ἄνδρας. Νὰ ρηθῇ ὅτι, ὅπως ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ σύμβολον τῆς πίστεως πρὸ τῆς διαβάσεώς του δὲ αὗται προτηκόνονται εὐσεβάστως ἢ κλίνουσιν εὐλαβῶς τὴν κεφαλήν, οὕτω καὶ ἡ σημαία εἶναι τὸ σύμβολον τῆς πατρίδος, τῆς γλυκυτάτης μας Ἑλλάδος, ἥτις καὶ αὕτη, ὅπως ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἐμαρτύρησε καὶ ἀνέστη, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ διδάσκαλος καὶ ἡ δόξα τοῦ κόσμου, ἧς ἡ εὐτυχία θὰ εἶναι ἡ εὐτυχία τῶν τέκνων των καὶ ἡ δυστυχία ἡ δυστυχία αὐτῶν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ρηθῇ καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ μυριάκις ἀπὸ παντὸς στόματος, ἀνδρικοῦ ἐν ἀρχῇ, ὅτι καθόλου δὲν διαφέρουσι τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ὅτι αὗται δὲν ἀποτελοῦσι σχίσμα ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ ὅτι συνεπῶς δὲν πρέπει ἀπαθῶς νὰ βλέπωσιν ὅ,τι εἰς ἡμᾶς προξενεῖ τόσον βαθεῖαν αἴσθησιν, οὔτε νὰ στερῶνται μιᾶς τόσον γλυκείας συγινήσεως.

* * *

Γράφοντες ταῦτα σήμερον κάμνομεν, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, τὸ καλόν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ τὸ ρίψωμεν εἰς τὸν γιαλόν. Ἀλλὰ ὄχι. Ἐλπίζομεν μάλιστα ὅτι θὰ εἱμεθα εὐτυχέστεροι τοῦ πρὸ εἰκοσαετίας γράψαντος διὰ τοὺς ἄνδρας. Ὅτι δὲν θὰ παραστῇ ἀνάγκη σταυροφορίας τοῦ τύπου, ὅπως βλαστήσῃ καὶ ἀνθήσῃ ὁ ἀγαθὸς σπόρος.

Καὶ ὅτι ἐκ τῶν χιλιάδων ἀναγωστῶν μας, αἱ κυρίαι, μετ' αὐτὸ καὶ μόνον τὸ σημερινὸν κήρυγμα, θὰ δώσωσιν ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην τὸ σύνθημα τῆς ἀποδόσεως τοῦ εἰς τὴν κυανόλευκον ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

Καὶ θὰ ἴδητε ὅτι ἡ ἐλπίς μας αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ. Καὶ τάχιστα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Συγχαρητήρια πρὸς τὴν Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Βασιλικὴν Ὑψηλότητα
τὸν Διάδοχον Κωνσταντῖνον
Εἰς Τατόϊον

Ἡ Ἑταιρεία τῆς ὑπὲρ τῶν Πατρίων Ἀμύνης εὐλογοῦσα τὸν Ὕψιστον ἐπὶ τῇ διασώσει τῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος καὶ ἱκετεύουσα νὰ σκέπῃ αὐτὴν πάντοτε ὑπὸ τὴν δεξιάν Του, ὑποβάλλει εὐλαβῶς συγχαρητήρια Ὑμῖν καὶ τῇ Ὑψηλοτάτῃ πριγκηπίσσῃ Σοφίᾳ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεύς
ΙΩ. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Ἀπάντησις

Κύριον Παπαδιαμαντόπουλον
Πρόεδρον τῆς Ἑταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν Πατρίων Ἀμύνης. καὶ
Κύριον Δαμβέργην γραμματέα

Τὴν Ἑταιρείαν τῆς ὑπὲρ τῶν Πατρίων Ἀμύνης καὶ ὑμᾶς εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ἰ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Περιεχόμενα τεύχους Σεπτεμβρίου

Ι.—ΔΕΛΤΙΟΝ. Τὸ πρόγραμμα ἡμῶν, ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Γ. Βλαβιανοῦ, Ἰατροῦ, Νευρολόγου καὶ Ψυχιάτρου.

ΙΙ.—ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΕΥΡΙΚΩΝ.α'. Συμβολὴ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς διανοητικῆς ραιβοτραχηλίας (terticolis mental) ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Γ. Βλαβιανοῦ, Ἰατροῦ Νευρολόγου καὶ Ψυχιάτρου.

β'. Ἡμικρανία φύσεως ὀφθαλμικῆς ὑπὸ τοῦ κ. Σπήλιου Ι. Χαραμῆ, Ὀφθαλμιάτρου.

ΙΙΙ.—ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ. Ἀλκοολισμὸς καὶ κληρονομικότης ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. C. Anton.

IV.—ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ. Ψυχολογία τοῦ ληστοῦ Μουζολίνο κατὰ Λομπρόζον.

V.—ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ. Βλάβαι ἐξ' ἐρασιτεχνῶν ὑπνωτιστῶν ὑπὸ τοῦ κ. F. Raymond, Καθηγητοῦ τῶν Νευρικῶν ἐν Παρισίοις.

VI.—ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ. Τὸ μέλλον τῶν Ψυχικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ψυχοθεραπείας ὑπὸ τοῦ κ. William Crookes.

VII.—ΡΟΔΟΛΦΟΣ ΒΙΡΧΩΒ. Ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Ζωγραφίδου, Ἰατροῦ.

VIII—ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ. Τὰ νέα κατὰ τῆς Νευρασθενείας Φάρμακα ὑπὸ Ἀναστασίου Δαμβέργη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

IX.—ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. Ἡ διανοητικὴ ὑπερκόπωσις ἐν τῷ συγχρόνῳ ὑπὸ Charles Richet, Καθηγητοῦ τῆς Φυσιολογίας ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων.

Σύνταξις καὶ Διεύθυνσις 16 Ὁδ. Ζήνωνος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Πλατεῖα Κάνιγγος. ἐν Ἀθήναις
ΕΤΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ

Προγράμματα ἀποστέλλονται δωρεὰν παντὶ τῷ αἰτοῦντι

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
Ἢ
Ο ΔΙΕΘΗΣ ΚΩΔΙΞ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ
Πωλεῖται εἰς τὰ καταστήματα
Ἀνέστη Κωνσταντινίδου

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
Ἀτμοκίνητον τυπογραφεῖον

Τὸ ἡμέτερον τυπογραφεῖον συμπληρωθὲν ἐσχάτως διὰ τελειοτάτων πιεστηρίων εἰδικῶν διὰ τὴν μετ' ἀκριβείας ἐκτέλεσιν ἐπιμεμελημένων ἐργασιῶν, πλουτισθὲν δὲ συγχρόνως δι' ἀναλόγων καλλιτεχνικῶν στοιχείων, δύναται ν' ἀνταποκριθῇ τελείως εἰς πᾶσαν ἀπαίτησιν ὑπὸ ἔποψιν καλαισθησίας καὶ ἀκριβείας.

Τμῆμα ἐπισκεπτηρίων

Ἐκτυποῦνται ἐπισκεπτήρια ἐπὶ γνησίου ἀγγλικοῦ χάρτου μὴ λείου (bristol-mat) διὰ νέων καλλιτεχνικῶν στοιχείων, τέλεια ὑπὸ ἔποψιν χάρτου καὶ χαρακτήρων.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ "ΠΑΤΡΙΩΝ,,
Δημοσιεύονται μόνον μετὰ ἔγκρισιν καὶ κατ' ἀποκοπήν.